

ארץ פצועה

אריאן ליטמן בסדנאות האמנים ירושלים

התערוכה של האמנית אריאן ליטמן, מתמקדת בעבודות חדשות שאין כמוהן רלוונטיות לתקופות השבר שאנו עוברים בימים אלה. בזו אחר זו. ליטמן היא אמנית רב-תחומית העוסקת זה שנים בשאלות של גבול, קרע וריפוי. היא יצרה עבודות פרפורמנס ווידאו-ארט ייחודיות - למשל, היא פעלה בתקופת האינתיפאדה השנייה

בבית הספר האנגליקני ששימש בית חולים שדה בירושלים ויצרה עבודות רבות בהמשך לכך. למשל, היא איתרה במחסום חיזמה עץ זית יבש וחבול וחבשה את ענפיו בתחבושות לבנות סטריליות. עבודת הפרפורמנס שלה נקשרת בעבודת הווידאו ובעבודת אמנות-המפה. ליטמן מתחקה באמצעותן על מושג הגבול. הגבול הפיזי-

גיאוגרפי הוא בלתי נפרד בעבודתה מהגבול הנפשי והגופני: האישי והפוליטי הם בלתי נפרדים, וליטמן מצליחה בכל פעם לפתוח מבט חדש מעורר ונוקב על מציאות עכשווית.

במוקד תערוכתה החדשה "ארץ פצועה" היא הציבה עבודת-מפה

חדשה ועצומת ממדים שאותה השלימה זמן קצר לפני פתיחת התערוכה. ליטמן בחרה להניח את המפה על שולחן, בדומה למפת קרבות (אורכה 3 וחצי מ' כמעט). גוף המפה בנוי ממפה בגודל אמתי. מפת הדרכים של ארץ הקודש ישראל-פלסטין (פרייטג וברנדט 2016). שהאמנית חבשה בחבישות סטריליות וגבס תעשייתי. שכבה אחר שכבה. כמו בשכבות ארכיאולוגיות ניתן לזהות מעליה שתי מפות נוספות החבושות גם הן: "מפת רמזור" הקורונה של פרטל החירום הלאומי, ומפת מחאת הדגלים השחורים (2020-2021).

החומריות הזו, המעניקה תחושה של מצע קרקע, נושאת הוויית זמן מרובדת, זו המסומנת במפות הללו שהן כמו משקעים ארכיביים הנוטעים בקרקע הארץ, בליבה הפוליטית, תרבותית וחברתית. על המפה הזו של ארץ ישראל המשמרת את התחושה הגופנית והחומרית. אריאן ליטמן רקמה בקשרים מיוחדים של תפירה כירורגית, בחוטי רקמה צבעוניים: בירוק היא הגדירה את הגבולות כולל יהודה ושומרון והגדה המערבית (ה"עובר"). בצבעים ורוד, כחול ושחור היא סימנה את הכבישים, הגשרים והצמתים של הפגנות המחאה. ואילו הנגיעה האחרונה שלה במפה, הכתמים האדומים, הם תוצאה של ההסלמה האחרונה בין חמאס לישראל והתסיסה האזרחית האלימה הנרחבת שהתרחשה בכל רחבי הארץ ובמיוחד בערים מעורבות יהודיות-ערביות.

הרקמה בצלבים, המזוהה זה דורות עם הפעולה הנשית, הצטלבה בעבודתה לאורך השנים עם סימן המחיקה ועם הפעולה הכירורגית של סגירת פצע. כל ממדים הללו ועוד מקבלים מבע בעבודתה הנצברת והמעמיקה.

אמנות המפה של אריאן ליטמן מוכרת כיום כאבן דרך משמעותית. דרכה המפרשת באורח רב-משמעי את מושג הגבול מהווה מקור השראה להבנה של מה שמנוסח במחקר כ"הגבול הוא בכל מקום". בעבודותיה, תודעת הפצע והכאב נענים במחווה עמוקה של ריפוי ותיקון. במרץ 2009 נכוונה קשה בתה בת התשע. חודשים רבים טופלה חבושה בתחבושת לבנה וסטרילית, שהפכה לחומר המזוהה עם יצירתה של ליטמן. בהדרגה העמיקו בעבודתה מקורות של תעצומה נשית שאינה מכירה בגבולות. כוחות הריפוי, ההילינג שלה, נפתחו למרחב הסיפי של האחר.

בתקופת הקורונה יצרה ליטמן שלוש עבודות וידאו-ארט חדשות המוצגות בתערוכתה זו. אחת מעבודות אלה היא המוזה (2020), שצולמה לא רחוק ממצדה, בנוף מצוקי המדבר, שם נכוונה הבת קליה, שהייתה למוזה של אמה. גם אם אין בכוח האמנות לרפא, היא המרחב שבו ניתן להדהד את הטראומה ולהציע דרכים להכיר בכאב ואף להתגבר עליו מבלי להכחיש את הצלקת.

אוצרת: גליה בר אור

Wounded Land

Ariane Littman at Art Cube Artists' Studios, Jerusalem

Ariane Littman's solo exhibition at the gallery presents new works that are remarkably relevant to the series of crises we are currently experiencing, one after another. Littman is a multidisciplinary artist who has long engaged with questions concerning borders, schisms and healing. Over the years, she has created unique video-art performance works. During the Second Intifada, for instance, she worked in Jerusalem in an Anglican school that once served as a field hospital, going on to create numerous works that explored related themes. In one of them, she dressed the branches of a dead olive tree at the Hizme checkpoint north of Jerusalem (2011) with sterile gauze bandages. Combining performance works with video and map art, Littman examines the concept of the border. In her work, physical and geographical borders are inseparable from emotional and bodily borders: the personal and the political are intertwined, as she casts a sharp, thought-provoking gaze at contemporary reality, while exploring it from new perspectives.

At the center of the current exhibition, "Wounded Land" is a new, large-scale map work completed shortly before the opening. Spread out upon a table like a battle map, this 3.5-meter-long work is composed of a life-size map - the Holy Land Israel-Palestine Roadmap (Freytag and Berndt 2016), which the artist has dressed in layers of sterile gauze bandages covered in industrial plaster. Spread over it like the strata of an archaeological dig, one can identify two other maps under the layers of gauzes: The Corona "Traffic Light Map" by Israel's National Emergency Portal and The Black Flag Protest Map (2020-2021).

This material expanse, which offers a ground of support, is imbued with a layered experience of time, which is inscribed into the maps - archival residues embedded in the land and its political, cultural and social core.

Ariane Littman has embroidered this map of the land of Israel, which is suffused with a physical, material quality, with colorful embroidery threads: the color green is used to define the borders, including Judea and Samaria and the West Bank ("the fetus").

The embroidery is knotted in special surgical sewing knots. The pink, blue and black embroidery threads mark the roads, bridges and intersections serving as the sites of various protests. Her last touch on the map, the red stains, are the result of the latest escalation between The Hamas and Israel and the widespread civil unrest that spread all over the country and more particularly in mixed Jewish-Arab cities.

In Littman's work over the years, cross-stitch embroidery of the kind identified for generations with female handicrafts has intersected with signs of erasure and with the surgical operation of closing wounds. These and additional dimensions are all given expression in her cumulative and increasingly in-depth body of works.

Ariane Littman's map art is recognized today as a significant milestone, while her multivalent approach to the concept of the border serves as a source of inspiration for what scholars have termed "the everywhere border." In her works, the consciousness of the wound and the pain it causes are responded to by the will to mend and repair. In March 2009, her nine-year-old daughter was badly burnt during a field trip. For many months, she was bandaged in a sterile white bandage, which came to be identified with Littman's art-making. Gradually, Littman's work has delved into the depths of feminine empowerment that knows no bounds, as her engagement with healing opened onto the liminal space of the other.

Following the outbreak of the COVID-19 pandemic, Littman created three new video-art works, which are also included in this exhibition. One of these works, *The Muse* (2020), was filmed not far from Masada, in a landscape of desert cliffs and precipices where her daughter Kalia had been injured, becoming her mother's muse. Even if art does not have the power to heal, it is the space in which the trauma can be echoed, while offering ways of recognizing the pain and even overcoming it, without denying the scar.

Curator: Galia Bar Or

